

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles, legisla-
cions és insuperables. •
Legislar la Llibertat heix pretent de garantir-la, és cometre atentat contra ella. •
La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. •
La caritat, qu'ensaltea al qui la fa humillat al qui la reb, té d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agrega y nivella al que la practican. •
Mentres al mín no es compoingui de sers lliures, iguals d'intel·ligents, no pod haverhi pau entre la rassa humana.

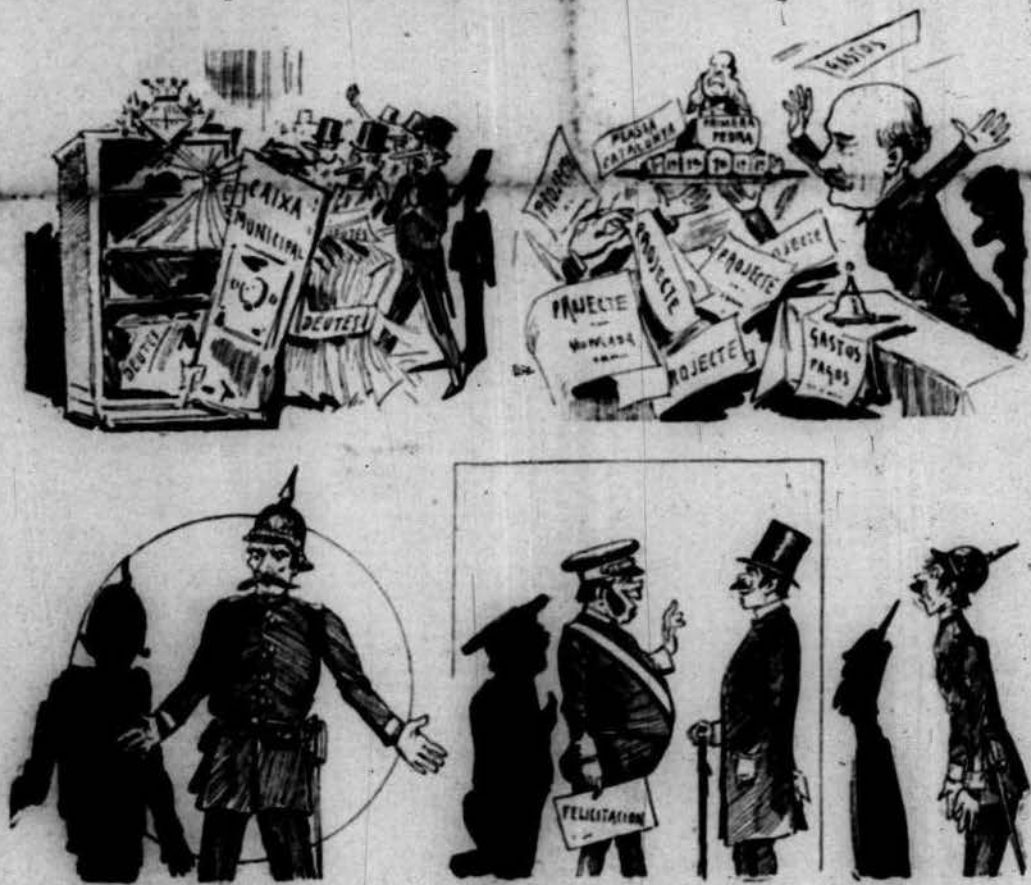
LA TRAMONTANA
defensa els principis lli-
berals més avançats, sen-
s atenuants de cap mena. •
La TRAMONTANA és l'últim
moralista, tenint per base
fundamental la moralitat el
respecte a totas las idees y
la germano de tots els pobles. •
La TRAMONTANA en política
defensa sempre al més
avansat contra el més re-
accionari, y sosté la necesitat
d'una gran reforma social
que transformi el modus
de ser del productor, avy
supeditat al capitalisme. •
La TRAMONTANA no és a-
filiada a cap partit, servint
els interessos generals de la
llibertat sense compromís
ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei — La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social — El Treball és la primera necessitat

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ Espanya, 1 peseta trimestre. — Estranger, 2 Las suscripciones se pagan per anticipat</p>	<p>ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA Preix pagos s'admeten libranças del Giro d'Arreu, lletres de fàcil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdic.</p>	<p>PREUS DE VENDA Número solt, 5 cèntims — 30 exemplars, 1 pta. Surt a llum puntualment cada dies d'any</p>
--	---	--

XAFARDERÍAS MUNICIPALS

1. Quan arriben a la caixa, els nous concellers, se quedan amb un pam de nas. — 2. Sens qu'això siga obstacle per lliensar als bigotis de l'alcalde una pluja de projectes carrinclons. — 3. L'ordenansa d'un rigor marqués. — 4. Ascuha Lopas: Estos cunsecales nuevos no son tan pelados y tindremos propinas sovint. — 5. ¡Ridiós! Ahora, para más pega, me toca anar con el de las cajas de morts! ¡A ver si me tocará carregarlos!

RECORD

En Josep Llunas y Pujals, director de «La Tramontana», continuen pres preventivament en las presons d'aquesta ciutat per atacs al catolicisme, no admetent-se-li fiança carcelaria a pesar d'estar-se encare tramitant la causa y no ser la pena que correspon al suposat delictu superior a presó correccional.

Els beneficis de la llei, que poden afavorir a qualsevolga criminal, no poden en aquest cas arribar a un periodista defensor dels drets del poble treballador.

Obrers tots: no olvidem aquesta elocuent illissó.

MORALITAT

En la societat present, en que tant per tot arreu se sent pregonar y enaitar la moral, és cosa corrent trobar-se sempre davant de las més repugnants immoralitats.

Si la moral és lo qu'ens té de donar idea del bé y del mal, conduint-nos a buscar el primer y evitar el segon per la convicció de que la practica de l'un mereix recompensa tant com la producció de l'altre és digne de càstig, és indubtable que tot lo que tendeix a produir un dany en las personas o en las cosas que poden ser-nos útils constitueix un fet d'immoralitat, un fet contrari a la moral.

Si actualment, doncs, hi ha qui acapara riquesas sense cap esforç fent restar miseria y ignorancia pels seus semblants, no hi ha pas dubte que comet un acte immoral, millor dit, qu'està continuament en pecat d'immoralitat, que si no li ha dit la religió que mereix las penas de l'infern, és senzillament perquè aquesta senyora no diu res de veritat, ja que, pera fer la seva santa conveniencia ja fa molt temps que de veritat, de justicia y de moral fins n'ha perdut la memoria, que no recobrarà fins que la Santa Revolució Gloriosa li fassi menjar las cenizas de pavia de llibertat, igualtat y fraternitat que tenen d'acabar am totas las falsas idees de moral d'ultrabomba que predicen las religions positives.

Seguint per aquest camí, serian tantas las immoralitats que trobariem en lo que constitueix tot allò que s'en diu lo més respectable de la societat actual, qu'ens resultaria el conjunt una sola immoralitat tota d'una pessa, com aquell *bigarre* que no més s'emborratxava una vegada a l'any, y era qu'agafava el pet el dia 1 de Janer y no el deixava, d'aquell any, fins al 31 de Desembre.

Mes com amb els senyalaments d'aquestes immoralitats, incluinthi burgesos, banquers, capitalistes, sacerdots, magistrats *hermòs* y tota la farfotalla més o menys legal que troba gust en causar dany al pròxim pera satisfer las sevas passions, n'hi hauria per un no may acabar, y ademés podriam trencarnos la nou del coll si no ens encomanemem a Sant Fiscal, anem a deixar totas aquestes *filonias* a un costat y ens anem a ficar en l'aspecte lleig, tènec, repugnant d'una de las immoralitats més odiosas qu'es registren en aquestos beneficis temps en que quasi tothom va a missa y combraga sovint pel *qué dirán*, y en cambi pera fer diners fins se vendrián la perruca de Deu y l'ànima de tots els seus antepassats y successors, tenint no més qu'el més despreciable *tant m'estimo* si els presentem la perdició eterna a cambi d'adquirir alguns *retratos* d'aquells que la corre el banc assignant-los un valor de cinc-centes o de mil pessetas.

Deixemnos, doncs, d'analisar aquestes immoralitats que tothom sab qu'existen y que tan poca son els que volen ferlas desaparèixer, y ficemnos, com ja havem dit, en una de particular qu'actualment salta a la vista de tothom per Barcelona.

Varias vegadas l'haurás donat, amic lector, de-la gran munió de tendres criaturas qu'à altas horas de la nit van per carrers y plassas y rambals y passeigs de Barcelona demanant caritat. Aquestas criaturas, vilmènt explotades per gent edurrida pel crim, pel vici o per la miseria, van generalment mal vestidas, descalças, espellidadas, a fi d'inspirar més com-

passió, y són bàrbarament maltractadas pels seus explotadors si no portan a la matinada la cantitat que s'els ha senyalat pera fer el jornal. Moltas d'aquestas criaturas, que no estan en poder dels seus pares, són victimas del més vil de tots els negocis: han sigut compradas, o robadas algunas vegadas, pera dedicarlas expressament a aquella desastrosa vida. En certs casos, quan els explotadors són més refinats y la criatura és una nena que fassi goig, així tingui no més qu'un set o vuit ó deu anys, la dedican encare a més repugnant vicissitud: una infamant Celestina Trucia en certs misteris cròtics gens propis d'aquella edat, y amb imposicions y amenasas al principi, y per un repugnant hàbit concret més tard, las dedican a uns serveys de prostitució que la ploma es resisteix a consignar y que vessa el cor y el cervell d'indignació no més que de pensari.

Qu'aixó constitueix un acte horrorosament immoral, no hi ha pera què dirho: està en la conciencia de tothom. És immoral perquè cau en el dany d'inhabilitar a tendres criaturas, a futura ciutadans, pels goigs naturals de la vida, per las funcions ineluctables de la reproducció de l'especie, que sempre han tingut y tindran més de nobles y regeneradoras que de sensuales y perversas. Però ¿quins són els principals culpables d'aquestes immoralitats? Aquí està per nosaltros lo interessant del problema.

Desde el moment que ni en sombra pod pensarse en culpar a las criaturas, que són las victimas propiciatorias inconscients d'aquet sacrifici. Los quins las han cedidas, los quins las tenen, los quins las explotan, no hi ha pas cap dopte que tenen una gran culpa en aquest delictu de lesa humanitat. Però ¿son ells els més culpables? Per nosaltros, no. Els més culpables, segons el nostre modo de veure las cosas, són els indecents, els immorals, els selvatges qu'usan, qu'abusan; per la satisfacció dels seus immoderats vicijs, d'aquestas infelissas criaturas. Si: seixte l'indigencia de més de quatre vells vèrts y joves ja gastats, quasi tots fills ó pares de *bonas familias* y que poden pagar a *bon preti lo género*; sense el vici d'aquets verdaters inductors de tan vil prostitució, no registrarían las crònicas escandalosas de quasi totas las grans capitals d'Europa asquerositats y repugnancias com las que censurèm.

Veritat qu'aquí a Barcelona l'autoritat ha pres ja cartas en l'assumpte, y el governador civil per un costat recullint criaturas y el jutjat del districte de las Dressanas obrint processos per corrupció de menors, tractant d'evitar el mal; però al llegir en la premsa diaria qu'els subjectes complicats resultan personas *que ningú ho diria*, ja ens escamem y donem per segur que, sobre no ser possible, a l'autoritat evitar tots els abusos qu'en tals qüestions puguin cometre, tampoc vindrà un càstig pels asquerosos satirs de *bona posició* que satisfeyen las sevas desbordadas lascivitats en tendres criaturas. Mentres las presons y presiris no resultin prácticament més que pels pobres, l'immoralitat més odiosa estarà sempre impunement assentada entre las classes ricas.

Lo meteix els pares que per miseria ó ignorancia no exemtas de mals sentiments, se venen els seus fills a un especulador, igualment qu'els que procuran robar ó apropiarse criaturas pera explotarias y els que las inicien en el vici de la crapula ó de la mendicitat, tots no són més qu'els repugnants servidors del vici instalat en las capes *altas*, en la gent superior de la societat, que creu qu'amb els seus diners arrencats a l'explotació del treball del pare ó la mare tenen després dret a la deshonra de las fillas ó fills si ells fan goig pera satisfer els seus vergonyosos desitjos.

No és aixó voler dir, ni molt menos, que tots els rics siguin viciosos ni tots els pobres honrats, que ja moltes vegadas havem dit qu'en totas las classes hi ha de tot, sinó qu'és tant sols pera doldrens de quel càstig que devant del Codig Penal y del sentit comu han contret els que portan a terme tan repugnants immoralitats, quedí casi sempre sense cumplir y el vici seguexi sense correctiu per la pre-ocupació en uns y l'injusticia en altres de no *donarse un escandol* trevent a la superficie de la societat tota la repugnancia de gent que vol passar per santa y que, si existís infern, ni a l'infern seria digne d'anar per no pervertir al diable.

A UNA MOSSA

Per més qu'el meu cervell giro y regiro durant vuyt dias sense parar mica, no trobo solució a lo qu'em cap-fica, y si s'allarga més, creuame, em retiro. Et veig y no pug més, et guayto y miro y el que vull sapiguer no se m'explica, y per lo sol motiu qu'em mortifica lo deixare, per no pagarme un tiro. T'ho-viut, sense enganyarte, trement veitas entre els dias de feyna y els de festa, y el cap he vist que duvas, com fan moltas, un ple de paperets y de ginestas. Així és que hi pensat, qu' aixó disfruta, qu'en deu ser de beneyta, drops y brota!

DONOSO BARONA

ELS TREBALLADORS DE CRISTO

Escrit està en l'Antig Testament: «No farán necessitats sobre la terra» Deut., xv, 11, y en el Nou Testament: «Sempre tindreu pobres am vosaltros» (Sant Mat., xxvi, 11) (Sant Marc, xiv, 7) (Sant Joan, xii, 8), y com conseqüencia és ja molt vell y anterior al cristianisme lo que Lleó XIII en la seva enciclica sobre el socialisme presenta com cosa nova y deguda a l'inobserancia de la doctrina cristiana amb aquestas paraulas: «... l'home acumula en pocas mans las riquesas y estas la pobresa en la multitud...» «... aumenta el mal una usura devoradora...» «... el monopoli de la producció y del comerç exercit per un nombre relativament molt petit de grans capitalistes, els qu'han imposat a l'inhnita multitud dels proletaris un jou poc menos que servil.»

Tot lo qual vol dir, amic llegidor, qu'el mal social, origen d'altros infinits mals qu'à tots ens fan patir, és antiquíssim, y que la religió és impotent pera remediarno, segons declaració inspirada per l'Esperit Sant a tots els expositors de la doctrina religiosa desde Moisés fins al papa actual, dient el primer en el Gen., iii, 17: «Per quant vas obehir a la veu de la teva muller; y vas menjar de l'arbre que vaig manarte, dient: No menjarás d'ell, malechida será la teja per mor de tú; am adolor menjarás d'ella tots els dias de la teva vida», y el segon en l'enciclica citada: «Lo meteix successen am totas las calamitats que's han desencadenat entre els homes. Aquí abaxi no tindran fi ni treva... Si el dolor y el sofriment són l'herencia de l'humanitat, y els homes ho ensajarán tot, y ho intentarán tot pera destrullarla, però no ho lograrán jamay, siguin eis que siguin eis recursos qu'es despleguin y las forsas qu'es posin en jog.»

Y si aquesta desigualtat divina és inevitable, segons els místics, repugna a tota conciencia humana, no sé com calificar la següent parabola que, presa de Sant Mateu, xv, 14 a 28, reduexo una mica per comoditat: «Hi havia un senyor molt ric que, volguent fer un viatge y continuar goanyant com si treballés, va conhar la seva fortuna als seus servidors: a un va donarli cinc talents (25,000 pessetas), a un altre dos (10,000), y a un altre un (5,000). El primer va comerciar amb els diners y va guanyar el 100 per 100; el segon va fer lo meteix am resultat igual; y el tercer va amagar els diners sota terra. Passat molt temps, va venir el senyor y va demanar comptes. el primer va entregar deu talents; el segon, quatre, rebent per aixó moltes felicitacions y promesas; y quedant l'amó molt content, el tercer va dir: «Senyor, jo et tenia per un home dur, que segas ahont no vas semblar y recullis ahont no vas escampar, y vaig tenir por, y vaig amagar el teu talent sota terra. Aquí tens lo qu'és teu». El senyor va enfadar-se, va acurarlo de gandul, va queixarse de que no hagués posat el talent en una banca am lo qual hauria rebut amb usura lo qu'és seu, y va manar treure'l del devant amb insults y amenasas.

Aquí no hi ha distincions ni atenuacions: un senyor molt ric en qui la seva riquesa és la seva justificació, té servidors, els fa comerciar, obtenen una ganancia que per lo excessiva no pot ser licita ni moral, y l'arreplega sense escrúpul. En quan al qu'es nega a trafic ar amb els diners, ni tan sols li reconeix l'honradesa d'haver-los tornat integros, sinó que li fa un gran càrreg per no haver-se dedicat a l'usura.

Vet aquí santificadas evangèlicament l'explotació y l'usura per boca del meteix Cristó, y aixó sense tenir compte de qu'en un altre pasatge, segons Sant Joan, x, 12 y 13, diu: «Més

l'assalariat, y que no és el pastor, de qui no són propies las ovelles, veu al llop que ve, y deixa las ovelles, y fuig: y el llop arrebaixa y escampa las ovelles. Així, l'assalariat fuig, perquè és assalariat, y no té cuidat de las ovelles.

Meditant sobre aquestes coses, el pensament ve a fixarse en aquesta consideració: si el mal és inherent a la naturalesa humana y no pot arribarse a obtenir la justificació en la terra, com aspira tot el que sofreix y tot el que té bons sentiments y sana rahó, ¿a qué vulguer la pau social per la caritat dels poderosos y la paciència dels oprimits? ¿Quina noció de justícia pod tenir per una altra existència el qu'en aquesta ha de sotmetre y acatar com bó lo qu'és causa d'iniquitat y produex un estat de vilipendi i servitut? ¿Com pot esperar una rehabilitació el que, sent assalariat, y tan sols per serho, fuig del llop, és a dir, del mal, en lloc de combatre'l, cara a cara?

No, no és deixantse explotar y contribuint a l'explotació, a la manera dels siervos de la parábola dels talents, com s'ha d'arribar a la dignificació dels que viuen en servitut: ni els en ella considerats com bons ho són, ni l'anatematisats per dolent tampoc ho és. Contra las alabansas y vultuperis místics, qu'han deixat, després de vint sigles de cristianisme, subsistents tots els mals de l'antig paganisme, hi ha una altra fórmula més santa, més positiva y més efícaç, que s'expressa per aquests mots: «No hi ha drets sense devers, ni devers sense drets.» [Verb de justícia, de pau, d'honra y de felicitat!

¡Vinga a nos el teu regnalme!
Aixís ho ania

PAU VERITATS

Sabadell a Juliol 1917

Company, amic y crític Director: Si una prova és tanta de que tots els que manen són arbitraris e injustos en lo que fan, la ley inconspicible però ho demostraria al un volente concedir, per defensar idees justas y redemptoras, lo que la ley concedeix a un criminal. Paciencia y memoria, que quan vingui la nostra ja ferim feyna.

En aquesta temporada a la fabrica de Formells pagan els tabacacs a y rals menors que las temporadas passades, y per més qu'els teixidors no poden manar ni vestir, ningú s'estranya que hi hagi qui, com en Nauvoo, ompli terreny y es fassi una torre desde la qual pugui contemplar, entre altres cosas agradables a la seva vista, als seus obrers famolosos y despullats.

En molt temps qu'en el taller d'obradoria d'Anton Orobitg han exigit al seus obrers treballar una hora més cada dia sense retribució de cap mena, y com en dit taller treballan uns 30 operaris a rabó de y osetas una amb altres, son y ponesas darras lo que dit Orobitg quita als seus obrers, y així durara tant com tardin aquests a posarse en condicions de defensar de la cobdicia dels fabricants.

Us desitja salut y llibertat

Un Obrero

CONCERTS D'«EUERPE» EN EL TIVOLI.

Amb un teatre plenissim y un bon programa va celebrarse el quart el diumenge darrer. De las composicions corals van repetir-se *Les Fanciols* (que van cantar-se com feya anys que no s'havien sentit), *Éter* y *La Marseilla* (de quin solo va encastregaren el baix Perelló, que va ser molt aplaudit). D'orquesta sola va repetir-se *L'última primavera*, delicadíssim e inspirada composició d'en Grieg.

En aquest concert van pendre-hi part els germans Fontova, que van veure obligats a tocar algunes composicions fora de programa. El violonista, si no descada l'estudi, arribara a ser un concertista de punta.

Per dia 25 del corrent mes está anovant el quint.

Esos

PLANY D'UNA LLETIA

«Que ditona qu'em sentia
anovant aquelles coses!
No sé perquè una es desespera,
quan somiant com jo es troba,
y amb el somni ofes trobar-se
a dalt de tot de la gloria,
realisant els seus desitjos,
la que no de serio, en bromo,
la que ditona qu'em sentia.

¡Y que n'era de ditona,
bascant desde el cel bo y nou,
vuitada d'una aureola
que leia sermo, mitj vegades,
més qu'una Venus d'hermosa:
am la cabellera estesa
retilant com l'ur de rosa,
escampant llum mas miradas
y perfum de la meua boca,
empeyant las dents com perlas,
y enençant... mas bonas formats!
Am quant orgull contempnava
jo metides ma personal!
Am quant orgull me boqueta
reya al mirar a ma vora
muntó de mans allargades
oferintme l'ur a coves,
contemplantme am contastalsi
am una falda burlona.
«Qu'em feya a mi el fer a tronso,
si cor de tanta serv llavoras,
si girant no més la cara
má cor trobara altra volta?»
«Qu'em feya a mi, repugnant
v'icrem llavoras dels homes,
si era completa ma dita,
si lentos així era ditosa?»

Peró ai qu'ái despertarme,
la realitat altra volta
va omplir el meu cor de pena
no més que am l'idea sola
de que d'aquella belesa
no en va quedar ni una sombra,
y seguis sent tant lletia
com si sig ser fissa alastorra.
¡Ah societat embastora,
estúpida y poca solta,
qu'am las teus importorias
has condemnat a la ditna
que per desgracia nois lletia
a basar la vida sola,
encara que posellas
el cor més gran y més noble!
¡Ah societat vil, larranta,
imbócil y mala sombra,
qu'adora, sola la belesa,
la belesa de las formas,
y més de quatre vegades
un gat per llibra l'embocant!

«Seguis, seguis tota sola
que de sempre llavors la portes,
y recres bé la vida
y els sentis am las cosetes,
que son més fredas que el marbre
y estimes no més la buca,
qu'el carnar am aqueta lletia
la... molt home de tu...»
Bona.

DONOSO BASTANS.

L'amnistia política que pera delictes, comesos per medi de l'impremta ha interessat la minoria republicana del Congrés, no ha vulgut concedir-la el govern conservador, y com aquest, y en Sagasta fan alí, tampoc el quefe fusionista l'ha fet votar a la majoria, per més qu'individualment deya qu'era partidari d'ella.

En llog d'aquesta amnistia el govern conservador l'ha acordat donar un indult pera la premsa, indult que, acordat ja pel Consell de Ministres, es diu qu'és molt ampli y qu'abarca tots els delictes menos els de propaganda separatista, entantihí, per lo tant, igualment els comesos contra la religió com els de leia majestat, y comprhent tant els sotmesos a la jurisdicció de guerra com a l'ordinaria.

Falta ara qu'el firmi aquest indult per la reyna regent, qu'el publiqui la Gaceta, y després veurém hns a quin punt haurá pogut arribar la generositat dels governants, qu'en materia de perdonar periodistas fan com aquell senyor Joan de Hobres que feya benèficament els hospitals després d'haver deixat a tothom en condició d'anarhi.

Ja han acabat las sevas tascas las Corts fusionistas que durant tres mesos han fet de comparsa als conservadors.
Ja tenim presupostos, ja tenim legalisada la situació económica, qu'es com si diguessim que ja tenen zmanida la premsa en qu'es tenen d'apretar las butxacas de tots els espanyols pera escórrelas fins al darrer centim.
Y obtinguda ja la vida legal del govern de las conservas, que vol dir haverli proporcionat diners per tot lo qu'es necessita pera governar, anirán els diputats a descansar de las sevas fatigas, y fins a una altra.

Qu'aquesta altra será la próxima temporada cómica dels conservadors, que vindrá d'aquí poc temps amb els comediantes d'aquet partit representant la comedia dintre el teatro de la

representació nacional poc després d'haverse portat a felis terme la farsa de las eleccions.

Al tancarse las Corts els monárquics del congrés no han gosat a donar els crits de ¡viva el rey! perquè els republicans havian dit qu'en aquet cas ells també cridarían ¡viva la república!

De modo que pera que no visqui la república, els monárquics d'avuy s'aconsoflan de que tampoc visqui el seu rey.

Ja se, doncs, que representan las sevas idees un cementiri.
Dintre del qual exercixen ells d'enterramorts.

El dia primer d'aquet mes va portarse a terme en tota la Espanya la renovació dels Ajuntaments.

Els regidors que ja havian passat quatre anys festivos felixos van deixar els seus càrrecs gratis, per obtindre'els quals tant y tant van afanyarse en las eleccions els qu'arc han lograt arribarhi!

Una estadística qu'ens demostrés com van entrar als ajuntaments d'endeuats certs regidors y com n'han surtit actualment poquent-se las passar sense escarrassar-se, ens donaria una idea de la moralitat que regna en aquestes corporacions y de com s'ho arreglan tant els qu'entran com els que surten mentre són dins.

Y veuriam com se l'hi dria de modificar cert retrá, dihent:

«Dintre podrés mudar,
que de regular no escarpas»

La jurisprudencia sentada pel Tribunal Suprem sobre competencia entre els tribunals militars y els ordinaris pera coneixre dels delictes d'impremta no ha pogut ser com la gracia de Déu, que dauen qu'arriba per tot.

Dihém aixó perquè després d'haverse resolt totas las competencias entauladas am motiu de las persecucions soferidas per la premsa quan els successos dels oficials de Madrid decidit qu'els tribunals ordinaris siguin els competents pera coneixre dels delictes d'impremta, ara s'ha despenjat aquell Tribunal amb una altra resolució decidint la competencia a favor dels tribunals militars en el cas concret de la denuncia de La Autonomia de Reus, ep que van esser declarats processats militarment els nostros amigs Nogués, Meicade y Borrás, que van ser vuyt dias companys de presó del director de La TRAMONTANA, com ja recordaran els nostros lectores.

Naturalment qu'a l'establir diferéncias entre aquest fallo y els anteriors s'ha d'haver fundat en alguna cosa el Tribunal Suprem, y aquesta cosa es el ser militars encare, per pertencixe a las reservas, els citats individus, processats tots tres per la jurisdicció de guerra.

Estrany semblará a molts que quan no s'està en filas ni es tracta d'actes de la milicia pugui encare un reservista esser jutjat pels consells de guerra; però ¡lletes d'en Martínez Campos! el Tribunal Suprem aixís ho diu, y quan ell ho diu ja sabrá per què per més qu'el cas no fassi gracia als interessats.

Per aquest camí, no estranyaria que si algun dia un recluta disponible tingues rahons am la futura sogra sobre el bomo de la xicota, m'el passessin per consell de guerra... per haver comés el delictes am las armas a la ma.

Noticia de transcendencia.
L'actual ministre de la Guerra general Azcárraga ha acordat... suprimir las bandes de tambors creadas pel seu antecessor el Sr. Lopez Dominguez.

Esperem ara que torni a ser ministre aquest y torni a restablirlos, y després torni a venir l'altre y altra vegada quedin suprimits, y així successivament.

Am lo qual resultaria qu'el torn pacífic dels partits en el poder se manifestaria gráficamente per l'existència ó supressió de las bandes de tambors dels regiments.

Que seria una gran qüestió política de molt soroll.

¡Qui podrá negar l'estrategia y la táctica dels nostros generals al veure com s'ocupan de reformas tan trascendentíssimas?

Els diputats fusionistas han acordat regalar

una planxa d'or an en Sagasta com a record de la campanya política fusionista conservadora qu'acaba de realitzar a las Cortes.

Qu'aquest regaló té molt de simbòlic, no hi ha pas dopte.

Però jo no sé si serà pera demostrar que l'or no més arriba actualment a Espanya als qu'han sigut ministres.

O pera fer veure a tothom qu'en materia de planxes no hi ha com els fusionistes.

Sobre tot fabricantlas al calor de la fornald del premissupost, fent servir el poble d'enclusa i valentse del mall dels conservadors pera respirar.

Ja fa temps qu'el govern espanyol necessita barcos pera enviar a Cuba a vigilar aquelles costes pera impedir desembarcs que vagin a auxiliar l'insurrecció.

Després de buscar i rebucar entre la marina espanyola y trobarse que no n'hi ha cap qu'exigui en disposició pera donar tal servey, s'ha acordat comprarne de fets a l'extranger pagantlos a bon preu, y are també resulta que no n'hi ha de fets, si no es pagan a molt més preu del primerament calculat.

Vaja, qu'es compraran uns barcos pagantlos a preu d'or.

Y que molt serà que després no resultin de lang.

Com tants d'altros.

Infinitas són las desgracias qu'ocorren en el treball sent victimas d'ellas la classe obrera, però una de tal magnitud com la qu'acaba de passar a l'arsenal de Woolwich a l'obrer Robert Parker es difícil de repetirse y acusa el darrer grau de la desgracia.

Es procedia a la construcció d'un grandios obús, y en el moment critic en que sortia del forn l'acer vermell y s'abocava al gran motllo que tenia de deixar feta la pesa de guerra, va relliscar aquell operari passant per la vora del motllo líquid, y, cayent dintre la canal quan ja estava acabant aquella operació, va desaparèixer de la vista de tothom, anant a parar al fons del motllo receptor.

Decidida a refredar la massa metálica, va procedirse a la seva extracció. Per las capas superiors no quedavan ni restos d'aquella infelís persona. El cadavre de l'obrer havia quedat dintre la massa de metall de l'obús, fent aquet de caixa mortuoria, quedant el cadavre y la caixa en una sola pesa.

Lavors ja inscrivies la defunció en el registre corresponent y va portarse l'obús al cementiri, enterrantel com una caixa de mort ordinària, contra la qual el transcurs del temps no podrà res ni ulls de cap mena podran may més contemplar els restos humans que tanca dintre.

Un piadós recort per aquesta nova victima del treball, enterrada de viu en viu y metalizada dintre una sepultura eternament inoblidable.

L'ex-emperatriu Maria Carlota, viuda de l'emperador de Mèxic Maximilià, fusellat pels libertadors d'aquell país, acaba de cumplir cinquanta sis anys, y continua boja en la vintimou, o siga desde el fusellament del seu marit.

Am motiu d'aquest aniversari reb cada any l'infelís ex-emperatriu la visita de varias persones reals, havent rebut aquest any, entre otras, las de la reyna de Bèlgica.

M'agradaria de debó veure aquestas visitas y sentir els comentaris que deuen fershi.

Y a la vegada pendrehi part pera renovar la llaga als poderosos de la terra, recordantlos la facilitat am qu'els pobles poden ferse justicia quan se tracta de tiranisarios.

ALS LLANUTS DE VALLS

Aiseu-vos, caps plens de llana, y aneu-ent tot desseguida cap al corral, que ja us crida el pastor am la campana. Acudiu, poni de oitana, al club de la embustaria; no deixeu vostra mania, que però tenuu, cartams, las orellas de tres pans y el cor ple de hipocresia.

Aiseu-vos, si, que ja es hora, encar que molt demani, puix ja esta a punt de sortir el rosari de l'Aurora. La campana, am veu sonora,

No para may els crits perquè aneu am vostros brams, a donar al poble molestias, que per si heveu nascut bestias y a les mortues barrans.

Joan Prans

Un ciutadà de Sabadell em conta no sé qué d'un sargento de civils que diu que va per la Creu Alta tafaneant per las casas y ficantse eo lo que no li interessa, essent fàcil qu'algun dia es promogui per culpa d'ell un conflicte.

Tractantse de la guardia civil, no m'embolico, que podria guanyarme un procés guerreru encare que no més censures l'ingerencia d'aquet fulano per las cunyias del veínat.

Dirigeixis el ciutadà a las autoritats de Sabadell, si vol, y... ells hi fassin més que nosaltros, amén.

M'escriuen de Borgonya qu'el rector d'alli va negarse a anar a buscar el cadavre d'una nena y cantarli las consabudas absoltas perquè era lluny.

Doncs trobi molt natural qu'el reverent se prengués tanta molestia.

Per lo que serveixen las absoltas, no trobo pas tan mal fet l'estalvi de molestias per no aplicarias.

El burgès Joan Melis, de Banyolas, està molt enrabiat per la publicació d'una carta en el nostre periòdic censurant el seu modo de procedir amb els obrers de casa seva, y pera ferse passar la rabieta el dia del seu sant no va donarlos una pesseta qu'acostumava donar els altres anys als seus treballadors.

Però home de Déu, quina culpa tenen els uns de la rabieta que li hagin pogut causar els altres?

Y d'aquesta manera vol ser catòlic, piadós y just?

Vagi, home, desis, y no fassi més el tonto.

Llegeixo y copio tal com raja:

Còmic per religió. — Vivim en la época de las sorpresas. Y como sorpresa, ninguna mayor que la que nos da la Heresia Inglesa al revelar nos que el actor Arturo Holmes Gore se hizo còmic por devoción.

Mister Holmes pertenece a una familia de abogados y se preparaba para el foro, cuando leyó algunas de las obras de Tolstói. Aquella lectura le demostró que era imposible ser hombre de leyes a la vez que hombre de bien y buen cristiano. Trató, pues, de buscar una nueva profesión, pero cuál? «La militar? Hay que matar a sus semejantes. «La de médico? Todavía es peor. «La de negociante? Los beneficios casi nunca son más que fraudes. Mister Holmes fue pasando revista a todas las profesiones de una en una, y acabó por convenecerse de que la de actor era la única en que se podía servir al prójimo sin faltar a los preceptos del cristianismo.

Y ahí tienen ustedes un hombre que se ha hecho còmic como otros se hacen frailes: por amor a Dios.

Ficemnos bé en qu'aixó que sembla una extravagancia es una veritat com un temple.

El comediant se guanya la vida honradament amb el seu treball personal, que pot tassar com vulgui, que ben seu és; no explota a ningú, sinó que, al revés, ell és encare l'explotat per l'empresari, y mentidas que digui en escena o els mals papers que representi no són seus ni enganya a ningú am lo que diu, perquè ja sab tothom que fa comedia.

Y aquí els meus lectors veuran, com clà es veu si bé es repara, que, més que capella o fraire, es honrés ser comediant.

Ja ha parit la burra en allò d'establirse una catedral de religió y moral en las universitats.

El govern liberal va establir las manant que subsistissin amb el caràcter de voluntarias.

Mes tot just acaban d'assentarse al poder els conservadors, y ja una comissió de bisbes ha anat a trobar al ministre demanantli que l'assistencia a las aulas de religió sigui obligatoria, y ja el govern, per boca del ministre, ha promés qu'es donaria gust als bisbes fent tot lo qu'en aquest assumpto pretinguessin.

Seguem per aquet camí y no tardarem en veure restablerta l'Inquisició.

Ja que ganas no en faltan al clero de tornarhi.

Y a nosaltros també.... recordantnos de l'any 35.

En un poble important de Fransa, a Rimogne, s'han empenyat en no voler capellans, y van a sortirse am la seva.

A copia de molts estorsos y de no anar ningú a l'iglesia van lograr qu'el rector d'alli els deixés; però no volent qu'es quedessin sense aliment espiritual, un capellà d'un poble vehi va dirigirse a Rimogne pera dir una missa.

Arriba al poble, y tant bon punt el veuen li diuen que si al cap de cinc minuts no es fóra aixecarian el somatent contra ell y li donarian un disgust.

El reverent no va volerse exposar a tenir d'anar al cel massa de sobte, y, fent més per la salvació de la pell que per la de l'anima, va agafar una tartana y va posar filosòficament terra per entremetij.

Un altre dia un segon capellà va ferlos dir que hi anava. Abans d'arribar el tren al poble van reunirse unas 800 personas a la plassa armadas am garrots, pedras, esquelots y alguna escopeta, y a l'arribar el reverent van anarlo a rebre a l'estació, movent tal saragata, qu'el perdona pecats va resoldre no embolicarse y va tornar a pujar al tren, passant de llarg.

Però ¿de que diables serà que tinguin aquesta tirria als ensotatats els habitants d'aquell poble?

Misteris inscrutable, no diré de la Providencia, però qu'em sembla que són de certa gent que gasta teula per totida.

El diputat republica Sr. Carvajal ha fer saber a las Cortes que l'arquebisbe de la Seu havia abandonat las manas ovellas del remat seu per anarsen a Madrid a pendre de tirar al blanc.

Yo no sé de que s'estranya aquet diputat y perquè fa escarfallas de que tot arquebisbe aprengui de manejar armas.

Si la seva missió es enviar ànimas al cel, ¿hi hà res més segur qu'un bon tiro al cervell d'un feligrés qu'estigui en gracia de Déu pera enviarlo directament a la gloria?

Aquesta és, a lo menos, la tàctica piadosa que seguian el hitze Caixal, el capellà de Flix y tantas otras eminencias de sotana com provan l'amor al próxim a tiro brut o net.

Y no és cosa de que s'acabi la casta de tan sants varons.

XARADA-ANUNCI

Gran magatzem de primera, de la 2a segona de 2a, plassa tres quart hi ha un sicot que regala un quart llovera.

GONZÁLEZ POÉSIC

XARADA

l'opera prima és musical, igualment que la segona, l'operal novus tres díops, y de roba és la noia.

J. COSTA Y PODÉS

SOLUCIONES

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DESEAS

Longueiro numerie: Martorell, Amatller, Martall, Matarró, Morte, Moll, Ter, La, O.

CORRESPONDENCIA

S'aprofitarà alguna caboria de las qu'han enviat: V. Blay — J. A. F. d'Ass. — S. S. — T. Garcia Cladellas — Emili Llavoriol — J. Novaverri. M. B. La noticia ja sembla estantiana. — C. Julià de Sabadell. Anirà la carta. — F. Gubert. Es incorrecta y difusa. — K. Net. Algo arreglada podria haver anat la poesia, però no podem admetre en el nostre periòdic alabansas per nosaltros mateixos. — Dimoni Petri: Es algo incorrecte y ademés molt perillós en aquestos hermosos temps de llibertat d'impremta a lo inquisitorial. — J. Costa. Aniran las hermosuras flamencas. — R. Forga. Regular la poesia, però no encasta prou bé en las ideas del periòdic. — J. Gay. L'article no s'ha provat bé; anirà el sonet. — J. V. y X. Comença a pugnar anar, però té mal desenrotll y bastanta incorrecció. Un xic més d'estudi y començara a practicarshi. — P. T. No, senyor, no pot anar. — L. F. Miryó, això no són versos. De lo que no és de menció, senyal de no ser versos.

Impremta Rondà de l'Universitat, 4. — Barcelona